

căruși (mai mari decât cele de gîscă) și nu le uzi cu bere Mack, e ca și cum n-ai fi fost niciodată la Tromsø (în norvegiană, „Mack-øl og mass-egg“).

Cînd soarele învinge norii și strălucește liber pe boltă, e o regulă: oamenii nu stau în case, nicidecum în săli de spectacol. Organizatorii ne-au avertizat prudent să nu ne simțim jenați, dacă sălile vor fi aproape goale, biletele fiind vîndute (și nici prea ieftine nu erau). Și totuși... ziarele consemnau cu titluri mari „minunea“ de la Tromsø — înfăptuită de Teatrul de păpuși din Baia Mare, care reținuse, cu „*Sufletele*“ sute de spectatori într-o sală... într-o zi înorsită. Afară, dezlănțuite baterii solare ridicaseră mercurul termometrelor la 20°—22°, spre fericirea localnicilor, iar în sala „Fokus“ un public entuziast aplauda succesul românilor. Premiul special al juriului a încununat acest spectacol, ca o recunoaștere a „profesionalității înalte a colectivului băimărean“, „a regiei pline de

fantezie a lui Kovacs Ildiko“, „a grației păpușilor Idei Grumaz“, „a mesajului umanist al textului“, „dramatizarea semnatarului acestor rînduri după un basm cules de Brentano și, mai ales, „datorită exprimării corecte, în esperanto, în scenă și în afara ei“. Un merit deosebit l-a avut actrița clujeană Iulia Szigmond — traducătoarea și „profesoara“ de esperanto a colectivului. Concurența era redutabilă: norvegieni, suedezi, dar, mai ales, iugoslavi (două teatre) și „Groteska“ din Polonia. Televiziunea norvegiană ne-a invitat să înregistrăm 40 de minute — în timp ce pentru toate celelalte spectacole a rezervat o jumătate de oră.

Și, pentru prima dată a fost scandal, în Tromsø, numele țării noastre, de o sală frenetică ce aclama mesajul de artă și umanism, în timp ce gîndurile noastre se îndreptau, peste mări și țări, acasă, la cei dragi.

Em. Enghef

— Așadar, cu repartitia în buzunar, proaspăt absolut al I.A.T.C., ați sosit la teatrul unde ați fost încadrat ca asistent deregie.

— Exact.

— Dar n-ați făcut asistentură, ci vi s-a încredințat un spectacol.

— Vedeți dumneavoastră, problema asistenței este foarte spinoasă. Faci asistentă ca să mai înveți, dar *al cui* asistent ești, pe lângă cine te perfecționezi? Un coleg, repartizat în B, care nu a avut norocul meu de a primi de la bun început un spectacol, a făcut un timp asistentă. „Mentorul“ lui era un om foarte cumsecade, un meșter, ca să zic așa, onorabil. Dar meșter, nu *maestru*. Mie mi s-a spus: „Să te vedem ce poți și ce știi!“ Mi-a plăcut ideea ordinii verbelor, pentru că, prin ce poți, demonstrezi ceea ce știi!

— Nu ați avut cumva complexe de inferioritate? Deh, colectivul are vechi profesioniști, dumneavoastră erăți pentru prima oară în fața unui spectacol „de plan“...

— E o chestiune discutabilă. *Adevărații* actori

CRONICĂ INVERSĂ

Al cui asistent e asistentul?

m-au ajutat, cei cu ifose, care mă băteau milostiv pe umăr și care refuzau viziunea mea asupra spectacolului, m-au întristat, dar mi-am zis că va trece. Aici, am greșit, pentru că *rolurile* nu *le-au* reușit și nu *mi-au* reușit. Or, regizorul trebuie să aibă în vedere *toate* personajele.

— Alte concluzii?

— Concluzii? Nu! N-ajungi, uneori, la concluzii nici după o viață. Deci, nu concluzii, ci propuneri! Și nu atît propuneri, cît niște întrebări.

— Care e prima?

— Oare, nu ar fi interesant ca primele repartizări (mă gîndesc, prin asemănare, la cele ale tinerilor medici, așa cum se vor face) să se facă în dependență de personalitatea regizorului, pe lângă care se va face asistență?

— Înțeleg că nu e numai o întrebare, ci și o propunere.

— Da... Desigur... Asta ar contribui și la o *mobilitate* a tînărului regizor care, în prima perioadă a activității sale, nu va putea găsi la un *singur* teatru posibilitatea de a pune în scenă un repertoriu variat. Și poate că ar fi bine ca profesorii de la Institut să aibă o posibilitate organizată de a-și urmări (și, chiar, *corija*, nu e o rușine) foștii elevi. La urma urmei, toată viața elevii se mîndresc cu profesorii lor și, nu de puține ori, și profesorii cu elevii lor.

Nu știu dacă vă satisfac propunerile mele. Aș adăuga chiar... Dar nu, altă dată... Să mai învăț și eu cîte ceva din viață.

— Cu a doua afirmație sînt complet de acord. Adică, ne vom mai întîlni. Cît privește satisfacția mea, nu asta are importanță. Cred că esențialul este răspunsul ce s-ar putea da la întrebările dumneavoastră.

*
* * *

Ce părere aveți, stimați cititori?

Alexandru Stark